

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СЛОВАЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**КАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ
НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

**Освітньо-професійної програми
«Чеська мова та література»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності: Слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – чеська**

на 2026/2027 навчальний рік

Ужгород – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	4
--------------------	---

2 КУРС

3 семестр

ВК 5. Лінгвокраїнознавство Чехії	5
Народознавство Чехії	6
ВК 6. Орфографічний практикум	7
Орфоепічний практикум	8

4 семестр

ВК 7. Чеська народна словесність	8
Чеська література для дітей та юнацтва	8
ВК 8. Чеська фразеологія у контрастивному аспекті	9
Переклад текстів публіцистичного стилю	9

3 КУРС

5 семестр

ВК 9. Друга слов'янська (словацька) мова	12
Міжмовна інтерференція.....	13
ВК 10. Економічна термінологія сучасної чеської мови	14
Офіційно-ділове листування чеською мовою.....	14

6 семестр

ВК 11. Українсько-чеські літературні взаємини	15
Історія чеської літературної критики	16
ВК 12. Переклад текстів ділового стилю	17
Основи перекладу технічних текстів.....	17

4 КУРС

7 семестр

ВК 13. Практикум синхронного перекладу.....	19
Практикум послідовного перекладу	20
ВК 14. Юридична термінологія сучасної чеської мови	21
Переклад текстів у галузі природничих наук.....	21

8 семестр

ВК 15. Морфологія у синхронному та діяхронному аспектах	22
Динамічні процеси в лексиці сучасної чеської мови	23
ВК 16. Практикум із зіставної стилістики чеської та української мов.....	24
Проблеми міжкультурної комунікації і переклад	25

ВСТУП

Відповідно до розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 р.), вибіркові дисципліни – дисципліни вільного вибору студентів для певного рівня вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Обсяг вибірових навчальних дисциплін становить не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідного рівня освіти.

Каталог містить анотований перелік дисциплін, які пропонуються для обрання здобувачами вищої освіти згідно з навчальним планом на наступний навчальний рік відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Затвердженим рішенням Вченої ради ДВНЗ УжНУ, протокол № 2 від 03.03.2020 р.).

Обсяг кредитів, які виділені на засвоєння матеріалу вибірових дисциплін та форми контролю визначено Наказом ректора «Про формування освітніх програм та навчальних планів згідно із затвердженими стандартами вищої освіти» (№ 135/01-04 від 27.05.2021 р.). Вибір навчальних дисциплін здобувачем вищої освіти створює умови для досягнення таких цілей:

- забезпечення формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії в межах освітньої програми та реалізації принципів студентоцентрованого навчання і викладання;
- поглиблення професійних знань та здобуття додаткових спеціальних фахових компетентностей в межах обраної освітньої програми;
- здобуття загальних та загально-професійних компетентностей в межах спеціальності, споріднених спеціальностей певної галузі знань;
- ознайомлення з сучасними науковими дослідженнями в інших галузях знань;
- розширення та поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями.

Процес обрання дисципліни. Для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

- здобувачі 1 курсу обирають дисципліни для другого року навчання;
- здобувачі 2 курсу обирають дисципліни для третього року навчання;
- здобувачі 3 курсу обирають дисципліни для четвертого року навчання.

Відповідно до цілей, здобувачу вищої освіти пропонується реалізувати свій вибір наступними шляхами:

- 1) шляхом вибору однієї дисципліни із переліку вибірових дисциплін навчального плану освітньої програми, на якій навчається здобувач (здобувачу пропонується на навчальний рік перелік із кількох альтернативних дисциплін, з яких він обирає одну);

2) вибору дисципліни із каталогу вибіркових дисциплін Університету, до якого входять дисципліни світоглядного характеру та професійно-орієнтовані дисципліни різних спеціальностей, запропоновані кафедрами для набуття та розвитку здобувачами соціальних навичок (soft skills);

**ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ (ВК)
ОПП «ЧЕСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»
для вибору здобувачами
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

2 КУРС

3 семестр

ВК 5. Лінгвокраїнознавство Чехії

Народознавство Чехії

ВК 6. Орфографічний практикум

Орфоепічний практикум

4 семестр

ВК 7. Чеська народна словесність

Дитяча література Чехії

ВК 8. Чеська фразеологія у контрастивному аспекті

Переклад текстів публіцистичного стилю

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 5. Лінгвокраїнознавство Чехії

Назва дисципліни	Лінгвокраїнознавство Чехії
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	2
Семестр	3
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська мова (лексикологія), Історія Чехії
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Когнітивні компетентності включають: Освоєння найважливіших етапів історичного і культурного розвитку Чехії, здатність відрізняти регіональні особливості, національно-специфічні риси чеського народу від інших народів, здатність знаходити на карті основні географічні об'єкти Чехії, вибирати та використовувати різні джерела інформації, коректна інтерпретація елементів державної атрибутики. **До практичних вмінь** та навичок входять: вміння використовувати політичну, економічну та геополітичну лексику, читати і перекладати, а також аналізувати тексти, вміти здійснювати адекватний

переклад текстів, які містять культурно марковані одиниці, вести бесіду та висловлювати власну думку щодо певних історико-політичних процесів у Чехії, вміти висловлювати думки щодо тих чи інших подій у суспільстві, базуючись на здобутих знаннях, пояснювати певне явище та його наслідки для суспільства у країні.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): особливості географічної карти Чехії; Поняття предмету «Лінгвокраїнознавство Чехії»; державні символи; форма правління. адміністративно-територіальний поділ Чехії; історичні землі; Центральна Чехія; Південна Чехія; Західна Чехія; Північна Чехія; Східна Чехія; Моравія; Сілезія; пам'ятки ЮНЕСКО; особливості клімату; етнічні відмінності та особливості чеського народу; промисловість; сільське господарство; членство Чехії у міжнародних організаціях; основні факти, події, реалії, чинники та тенденції розвитку чеського суспільства; структура та назви найпопулярніших навчальних закладів Чехії; визначні діячі Чехії та їх діяльність; основні події історії Чеської Республіки.

БК 5. Народознавство Чехії

Назва дисципліни	Народознавство Чехії
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	2
Семестр	3
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія Чехії
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Когнітивні компетентності включають: Знання і розуміння основних понять та термінів Народознавства; головних символів та оберегів чеського народу; народних свят та звичаїв; призначення найужитковіших хатніх речей, посуду, музичних інструментів; традиційних чеських страв: звичайних та обрядових; частин чеського народного одягу та їх призначення; головні убори та їх призначення; історії та типів словацького житла; народних ігор; чеських народних пісень, колискових, забавлянок, приказок, прислів'їв; історію та види чеських народних ремесел. До практичних вмінь та навичок входять: аналізувати стан культурно-побутових традицій народу, оцінювати їхню роль у житті людей; усно реконструювати давні форми суспільного життя й культури; досліджувати зміни окремих етнічних ознак у ході історичного розвитку (ареалу розселення, особливості господарської діяльності та культури тощо); вміння використовувати набуті знання в професійній діяльності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Поняття “етнографія”, “етнос”, “народ”, “нація”, завдання та предмет курсу “Народознавство Чехії”. Походження чеського народу, етнічна територія Чехії та етнічний склад населення, етнографічні регіони Чехії, календарно-побутова обрядовість, обрядовість зимового та весняного циклів, літні та осінні звичаї та обряди, народні свята та традиції, родинні звичаї та обряди, обряди при народженні дитини, одруженні та смерті, основні народні ремесла, промисли: рибальство, мисливство, виробництво вугілля, народне житло, види

будівель, регіональні особливості національного вбрання чехів, оздоблення, матеріал, літній та зимовий одяг, відомості про види чоловічого одягу, жіночого та дитячого одягу, про святкове та робоче вбрання, поділ словацької кухні, технологію приготування їжі, випікання хліба, музичні народні інструменти.

ВК 6. Орфографічний практикум

Назва дисципліни	Орфографічний практикум
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	2
Семестр	3
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Метою вивчення навчальної дисципліни «**Орфографічний практикум**» є засвоєння та техніки письма та писемного мовлення чеською мовою. **Когнітивні компетенції включають** базові знання чеської графіки та орфографії; принципи чеського правопису; історія та розвиток чеської орфографії; основні принципи та правила орфографії (вибрані слова, особливості написання іншомовних слів, принципи написання великої літери тощо); система пунктуації, функції та правила використання розділових знаків; правопис повнозначних іменників; принципи транскрипції чеською мовою з інших графічних систем. **До практичних вмінь та навичок входять:** використовувати набуті теоретичні знання на практиці під час написання чеських текстів будь-якого стилістичного та жанрового характеру; орфографічно правильно писати почутий чеський текст; правильно використовувати розділові знаки; виявляти та виправляти орфографічні помилки у власному та іноземному писемному мовленні; скористайтесь посібником із кодифікації «Правила чеської орфографії», орфографічними та граматичними словниками.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Орфографічні принципи (фонематичні, морфематичні, граматичні, етимологічні). Написання слів іншомовного походження. Написання *i/í, y/ý* словами слов'янського та іншомовного походження. Вибрані слова.. Написання приголосних *u*: у префіксах; у прийменнику *v*. Групи приголосних. Великі літери на початку речень і знак поваги. Великі літери в аббревіатурах і фіксованих тегах. Принципи вживання великої літери у власних назвах. Принципи транскрипції на чеську мову з інших графічних систем. Поширена транслітерація з кирилиці. Пунктуаційна система чеської мови. Пунктуація та її функції. Розділові знаки. Крапка, знак оклику, знак питання. Кома. Функція розмежування, додавання та розмежування комою. Крапка з комою. Двокрапка, лапки, дефіс, дефіс. Три крапки, апостроф, дужки, коса риска. Правила переносів. Написання повнозначних іменників (іменників, прикметників, числівників, займенників, дієслів і прислівників).

БК 6. Орфоепічний практикум

Назва дисципліни	Орфоепічний практикум
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	2
Семестр	3
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська мова (фонетика),
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні правила вимови звуків у потоці мовлення; особливості акцентно-ритмічної структури слова. **вміти:** відповідно до вимог сучасної чеської мови (орфоепії) усно оформлювати своє висловлювання; визначати типи вимовних помилок; коректно здійснювати синтагматичне членування фрази, визначати наголос та обирати правильні інтонаційні моделі; застосовувати набуті знання на практиці.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Norma a kodifikace výslovnosti v češtině. Rozlišení základních jazykových útvarů, spisovného a nespisovného, kodifikace výslovnosti. Vztah výslovnosti a pravopisu. Ortoepické zásady realizace vokálů. Správná a zřetelná výslovnost samohlásek je nezbytnou podmínkou kultivovaného mluveného projevu. Kvantita samohlásek: krácení, dloužení. Kvalita samohlásek. Ortoepické zásady realizace konsonantů a konsonantických skupin (i na hraničních předělech). Výslovnost souhláskových skupin. Vícečlenné souhláskové skupiny. Akomodace a asimilace v současné češtině. Asimilace znělostní, její zákonitosti a ortoepické zásady; párové konsonanty účastníci se asimilace znělosti specifickým způsobem; postavení sonor a klouzavých hlásek při znělostní asimilaci. Nespisovné typy asimilace znělosti. Asimilace artikulační, její typy; ortoepické zásady pro její uplatnění. Asimilace. Asimilace znělosti. Asimilace uvnitř slova. Změna znělosti hlásek na rozhraní dvou slov. Taktový („slovní“) přízvuk, jeho charakter, umístění, funkce. Ortoepické zásady českého přízvukování; proklitika a enklitika. Intonační podoba zjišťovací otázky. Výslovnost přejatých slov. obecné zásady. Některé příklady nahrázování hlásek. Ráz, jeho artikulační podstata a funkce. Ortoepické zásady užívání rázu. Proteze, její využití a funkce. Hiát a hiátové hlásky Ráz. (tvrdý hlásový začátek). Způsob používání rázu.

БК 7. Чеська народна словесність

Назва дисципліни	Чеська народна словесність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	2
Семестр	4

Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія чеської літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння основних етапів історії фольклору та основних понять теорії фольклору; періодизації фольклору; напрями та школи фольклористики; ознайомлення з давньою чеською міфологією; жанровою системою, тематикою, проблематикою фольклору. До практичних вмінь та навичок входять: вміння аналізувати фольклорні твори з точки зору різних шкіл фольклористики, визначати і розшифровувати знакову і вербальну символіку, визначати шляхи і прийоми застосовування здобутих теоретичних знань у своїй професійній діяльності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Теорія і методи фольклору. Фольклорні жанри. Історія чеського фольклору. Збирачі чеського фольклору. Фольклорна лірика. Основний поділ фольклорної лірики. Народна поезія. Народна пісня. Збірники народних пісень. Обрядові цикли. Сімейні, весільні, похоронні пісні. Календарні пісні. Словацькі різдвяно-великодні пісні. Народні билини. Поділ народного епосу. Народна віршована епіка (героїчна, історична). Словацькі народні балади. Теоретичні основи народних балад. Народні балади. Фольклорна епіка прозаїчна. Невеликі фольклорні утворення. Чеські народні казки. Збірники народних казок. Теорія походження казок. Шляхи адаптації народних казок. Фольклорна драма і театр. Основний поділ народних драм. збирачі народних драм.

БК 7. Чеська дитяча література

Назва дисципліни	Чеська дитяча література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	2
Семестр	4
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія чеської літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Курс знайомить студентів з історією дитячої літератури у Чехії, специфікою, основними жанрами та письменниками. Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння основних специфічних ознак дитячої літератури, складових словацького літературного процесу взагалі і конкретного періоду зокрема; визначальних явищ і фактів цього

періоду, зокрема особливості творчих напрямів і течій, специфіку творчого методу письменника, літературні тексти всіх жанрів. До практичних вмінь та навичок входять: навички наукового аналізу явищ дитячої художньої літератури; з допомогою художнього слова розширити світогляд дітей, розвинути їхню фантазію, знання, здібності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Література для дітей, її значення та особливості. Питання так званого дитячого аспекту. Жанрова структура. Виникнення та формування літератури для дітей та юнацтва. Канонічні твори старшої літератури для дітей; чеська література для дітей XIX століття. Література для дітей міжвоєнного періоду. Література для дітей 1945 р. Казки для дітей. Літературна адаптація народних казок. Авторська казка та казкова проза. Літературна адаптація народних казок для дітей та юнацтва. Журнали для дітей - погляд на історію та сучасний стан.

ВК 8. Чеська фразеологія у контрастивному аспекті

Назва дисципліни	Чеська фразеологія у контрастивному аспекті
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	2
Семестр	4
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія Чехії, Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: лексико-семантичну систему чеської мови у контрастивному висвітленні; особливості чеської фразеології на тлі української мови; **уміти**: аналізувати явища лексико-семантичної системи в контрастивному аспекті.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Контрастивна фразеологія. Типи міжмовних співвідношень чеських і українських фразем. Часткова еквівалентність чеських та українських фразеологізмів. Безеквівалентні фразеологізми. Міжмовна омонімія у фразеології. Національна специфіка фразеологізмів.

ВК 8. Переклад текстів публіцистичного стилю

Назва дисципліни	Переклад текстів публіцистичного стилю
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	2
Семестр	4
Обсяг дисципліни у кредитах*	4

Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):
Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння чеського публіцистичного стилю, ознайомлення з проблемами перекладу публіцистичного стилю. До практичних вмінь та навичок входять: вміння аналізувати тексти публіцистичного стилю, перекладати статті газет та журналів з чеської українською мовою і навпаки. **Короткий зміст дисципліни** (що буде вивчатися, перелік тем): Характеристика та особливості перекладу публіцистичного стилю. Дослідження публіцистичного стилю, його функції та характерні особливості. Лінгвістичні особливості словацьких публіцистичних текстів. Лексичні, граматичні та стилістичні особливості публіцистичного стилю. Проблеми перекладу публіцистичних текстів. Теоретико - практичний аналіз перекладацьких трансформацій публіцистичних текстів. Основні перекладацькі трансформації. Практичний аналіз використання перекладацьких трансформацій при перекладі публіцистичних текстів

3 КУРС

ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ (ВК)

- ВК 9. Друга слов'янська (словацька) мова
Міжмовна інтерференція
- ВК 10. Економічна термінологія сучасної чеської мови
Офіційно-ділове листування чеською мовою.
- ВК 11. Українсько-чеські літературні взаємини
Історія чеської літературної критики.
- ВК 12. Переклад текстів ділового стилю
Основи перекладу технічних текстів

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

5 СЕМЕСТР

ВК 9. Друга слов'янська мова (словацька)

Назва дисципліни	Друга слов'янська мова (словацька)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	3
Семестр	5
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	словацька
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Когнітивні компетентності включають: Знання і розуміння загальних відомостей про Словаччину, її історію, культуру, традиції та сучасні геополітичні умови, місце чеської мови серед інших слов'янських мов, специфіку її фонетичної, граматичної та лексичної системи. Засвоєння сучасної словацької графіки, опанування вимови, граматики словацької мови, збагачення словникового запасу. Читання, переклад та переказ чеських текстів. Складання речення та діалогів, ведення бесіди на задану тему. До практичних вмінь та навичок входить: Володіти відомостями про Словаччину, її історію, культуру та традиції, сучасні лінгвокраїнознавчі реалії, знати специфіку словацької мови на фоні інших слов'янських мов, вміти лінгвістично обґрунтувати особливості фонетичної, граматичної та лексичної будови, володіти усним та писемним чеським мовленням, перекладати тексти із чеської українською мовою та навпаки, вміти ілюструвати теоретичний матеріал прикладами сучасної словацької мови.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Загальні відомості про словацьку мову та Чехію. Алфавіт. Голосні звуки. Засвоєння необхідних виразів: привітання, прощання, подяка та ін. Типи відмінювання іменників. Дієслівні основи. Дієслова теперішнього часу. Особові та присвійні займенники. Дієслова минулого часу. Числівники. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Синтаксичний зв'язок кількісних числівників з іменниками. Прислівники. Ступені порівняння прикметників та прислівників. Особливості синтаксису сучасної словацької мови. Майбутній час дієслів. Умовний спосіб дієслів. Порядок слів при використанні умовного способу. Наказовий спосіб дієслів. Підрядні речення мети. Прийменники з просторовим відношенням. Пасивні дієприкметники минулого часу. Пасивний стан. Підрядне допустове речення. Закон ритмічного скорочення. Частки. Вигуки. Дієслівне керування. Іменники Pluralia Tantum. Віддієслівні іменники. Підрядне речення місця. Сполучники. Пряма мова. Уживання інфінітива.

ВК 9. Міжмовна інтерференція

Назва дисципліни	Міжмовна інтерференція
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	4
Семестр	7
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія і практика перекладу, Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):
Метою курсу є аналіз проблемних питань перекладу в світлі чесько-української інтерференції. Когнітивні компетенції включають: знання основних теоретичних положень щодо мовних явищ, властивих сучасним чеській та українській мовам; невідповідності іноземної й рідної мов на фонетичному, граматичному, лексичному та стилістичному рівнях для подолання міжмовної інтерференції та бар'єрів міжкультурної комунікації, а також здійснення успішної перекладацької діяльності. Практичні вміння та навички передбачають аналіз фонетичних, лексичних, граматичних та інших особливостей обох мов, виявлення їх аналогії та розбіжності; знаючи специфіку вимови, слововживання, формування висловлювань першої іноземної мови, попереджати та виявляти помилки, пов'язані з її впливом; здійснити порівняльний аналіз контактуючих мов.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):
Вияви лінгвістичної міжмовної інтерференції, її типи: застосування «чужого» мовного матеріалу в контексті використовуваної мови (найбільше дане явище проявляється у використанні лексичних одиниць рідної чи першої іноземної мов, що є схожими, у другій іноземній відповідно), створення одиниць із мовного матеріалу однієї мовної системи за зразком одиниць тієї, з якою відбувається контакт, тобто наділення одиниць цієї системи функціями, властивими їх іншомовним корелятам, копіювання моделей однієї системи за допомогою засобів іншої. Ступінь прояву міжмовної інтерференції: суб'єктивні та об'єктивні (пов'язані з особливостями мов, що перебувають у контакті: ступінь

генетичної схожості мов, індивідуальні системно-структурні властивості, які визначають специфіку мови, що вивчається).

ВК 10. Економічна термінологія сучасної чеської мови

Назва дисципліни	Економічна термінологія сучасної чеської мови
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	3
Семестр	5
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу: подати чітке визначення економічних понять і термінів у чеській та українській економічній терміносистемі. Особливого значення вивчення економічної термінології набуває в умовах сьогодення реформування соціально-економічної системи. У результаті вивчення курсу студент повинен уміти вільно оперувати економічними термінами; використовувати набуті знання при усному та письмовому перекладі в сфері зовнішньоекономічної діяльності, зовнішньої торгівлі, міжнародних інвестиційних процесів тощо.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Основні мікроекономічні поняття. Національна економіка. Суб'єкти національної економіки. Валовий внутрішній продукт. Економічна політика. Фактори економічного зростання. Пропозиція і попит. Ринковий баланс. Конкуренція. Бізнес. Торгівля. Основні форми бізнесу. Типи компаній. Юридичні форми бізнесу: торгівля, торгові компанії, акції. Гроші та банківська справа. Валютний курс та міжнародна валютна система. Банківська система. Центральний банк. Комерційні банки. Цінні папери: облігації, акції, векселі, чеки. Особисті фінанси. Оцінка наявних коштів: строковий депозит, заощадження, придбання конкретних товарів. Виробництво. Купівля-продаж. Інвестиційна діяльність. Інвестиційні групи. Мета інвестицій, ресурси. Євро, бюджет ЄС. Європейський економічний та валютний союз. Єврозона. Бюджет ЄС: доходи бюджету.

ВК 10. Офіційно-ділове листування чеською мовою

Назва дисципліни	Офіційно-ділове листування чеською мовою
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	3
Семестр	5
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	Чеська, українська
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська літературна мова

Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Когнітивні компетентності включають: опанування студентами нормативної лексики словацької мови в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях ділового спілкування; засвоєння видів і типів перекладу при роботі у ситуаціях ділової комунікації; здійснення перекладу матеріалів ділового спрямування з урахуванням лексичних, синтаксичних, граматичних та прагматичних особливостей. До практичних вмінь та навичок входять: переклади текстів ділової комунікації з української мови словацькою та навпаки, написання власних ділових листів та резюме, здатність вести ділові переговори.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Знання з предметної галузі включають: поняття ділова кореспонденція; типи ділової кореспонденції; формат ділового листа; типи ділових листів; формат повідомлень електронною поштою; віртуальний етикет; переклад офісної лексики; влаштування на роботу. типи резюме та CV; переклад ділових контрактів та угод; бізнес-презентації. переклад лексики бізнес-презентації; Особливості ділової лексики в публіцистичних матеріалах.

6 СЕМЕСТР

ВК 11. Українсько-чеські літературні взаємини

Назва дисципліни	Українсько-чеські літературні взаємини
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	3
Семестр	6
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія чеської літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Курс знайомить студентів з українсько-чеськими літературними взаєминами від найдавніших часів і до сьогодні. Когнітивні компетентності включають: здатність орієнтуватися в суспільно-історичних та культурних особливостях, що позначилися на розвитку українсько-чеської літературної співпраці; орієнтуватися в основних етапах розвитку українсько-чеських літературних взаємин, у впливах та взаємовпливах у розвитку української та чеської літератур. До практичних вмінь та навичок входять: вміння орієнтуватися в основних етапах розвитку українсько-чеських літературних взаємин; знати подвижників чесько-української літературної співпраці, визначати їх роль і місце

в дискурсі українсько-чеських взаємин; аналізувати художні твори чеської літератури в українських перекладах; простежувати впливи та взаємовпливи в українській та чеській художній літературі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Студенти вивчають основні етапи розвитку українсько-чеських літературних взаємин; українсько-чеські взаємини до початку XIX ст.; українсько-чеські літературні взаємини періоду просвітництва та класицизму; українсько-чеські взаємини у добу романтизму; українсько-чеські літературні взаємини періоду реалізму та модернізму; українсько-чеські літературні взаємини в міжвоєнний період; українсько-чеські літературні взаємини другої половини XX ст.; українсько-чеські літературні взаємини на сучасному етапі.

БК 11. Історія чеської літературної критики

Назва дисципліни	Історія чеської літературної критики
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	3
Семестр	6
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія чеської літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Мета курсу: сформувати у студентів розуміння літературної критики як явища, що співвідноситься водночас і з літературою як формою мистецтва, і з наукою про літературу; простежити становлення чеської естетико-теоретичної і літературно-критичної думки на тлі розвитку світового літературознавства. Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння предмету і функцій літературно-художньої критики; основних тенденцій, загальні закономірності, національної специфіки літературного процесу; здобутки чеської та світової естетико-теоретичної думки та літературно-художньої критики; жанрів літературно-художньої критики. До практичних вмінь та навичок входять: вміння самостійно здійснювати літературно-критичний аналіз художнього твору; аналізувати ідейний зміст та художню своєрідність художніх творів; визначати художньо-естетичну цінність творів.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): чеська літературна критика як частина чеського літературознавства. Основні етапи розвитку та становлення чеської літературної критики. Погляди на літературу в період Національного відродження (перша половина XIX століття). Літературна критика в період романтизму. Розвиток літературно-критичної думки в другій половині XIX ст. Літературна критика в першій половині 20 ст.; розвиток і зміни словацької літературознавчої критики у міжвоєнний період; структуралізм у словацькій літературній критиці; демократичний напрям словацької критичної думки. Розвиток літературознавчої критики у другій половині XX століття.

ВК 12. Переклад текстів ділового стилю

Назва дисципліни	Переклад текстів ділового стилю
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	3
Семестр	6
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія і практика перекладу
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння особливості дискурсу ділового спілкування у чеській та українській мовах; знання основних принципів передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів сфери економіки, юриспруденції та бізнесу; іншомовної економічної та юридичної термінології; перекладацькі трансформації, що застосовуються під час письмового та усного перекладу. До практичних вмінь та навичок входять: виробити вміння та навички перекладу стандартизованої документації українською з чеської мови та навпаки з урахуванням особливостей стилю і термінології. використовувати у перекладі засвоєні прийоми, заходи і трансформації; передавати в перекладі стиль оригіналу; володіти техніками: послідовного та синхронного перекладу на економічну тематику; письмового перекладу текстів офіційно-ділового стилю, економічних та юридичних текстів; реферувати та анотувати економічні й юридичні тексти.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Лінгвістичні аспекти ділового тексту. Загальні проблеми ділового письмового перекладу. Структура словацьких офіційно-ділових текстів. Переклад титулів і власних назв. Проблема перекладу аббревіатур. Особливості перекладу скорочень назв міжнародних організацій. Переклад скорочень підприємницьких суб'єктів. Переклад документів про освіту. Назви офіційних документів та їх переклад. Переклад свідоцтва про народження. Переклад свідоцтва про шлюб. Переклад свідоцтва про смерть. Переклад офіційного листа. Переклад угоди про співпрацю. Переклад довідки про несудимість. Переклад рішення суду.

ВК 12. Основи перекладу технічних текстів

Назва дисципліни	Основи перекладу технічних текстів
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	3
Семестр	6
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія і практика перекладу

Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння особливості дискурсу ділового спілкування у чеській та українській мовах; знання основних принципів передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів технічної сфери; перекладацькі трансформації, що застосовуються під час письмового та усного перекладу. До практичних вмінь та навичок входять: виробити вміння та навички перекладу технічних текстів українською з чеської мови та навпаки з урахуванням особливостей стилю і термінології.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Технічний переклад, його теоретичні основи. Особливості науково-технічного стилю чеської мови. Вимоги до технічного перекладу. Лексичні аспекти технічного перекладу. Базова освіта технічного перекладача. Основне протиріччя професійної підготовки спеціаліста в галузі технічного перекладу: фахівець з певним володінням мов, або спеціаліст іноземної мови з певними знаннями технічної сфери. Стилiстичні засоби перекладу науково-технічних текстів. Використання словників і довідників. Технічна робота зі словником. Автоматичний переклад. Специфіка редагування науково-технічних текстів. Галузеві стандарти технічного перекладу. Письмовий переклад: стандарти професії. Усний переклад: стандарти професії. Кодекс професійної етики. Лексико-граматичні прийоми перекладу технічних термінів. Синтаксичні трансформації. Стилiстична адаптація тексту перекладу. Переклад стандартів, паспортів, формулярів, технічних описів, інструкцій; товаросупровідної документації (накладних, пакувальних талонів, ліцензій, сертифікатів, митних декларацій); матеріалів рекламного спрямування (реklamних оголошень, фірмових каталогів, буклетів, проспектів).

4 КУРС

ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ (ВК)

7 семестр

ВК 13. Практикум синхронного перекладу

Практикум послідовного перекладу

ВК 14. Юридична термінологія сучасної чеської мови

Переклад текстів у галузі природничих наук

8 семестр

ВК 15. 8 семестр

ВК 15. Морфологія у синхронному та діяхронному аспектах

Динамічні процеси в лексиці сучасної чеської мови

ВК 16. Практикум із зіставної стилістики чеської та української мов

Проблеми міжкультурної комунікації і переклад

ВК 13. Практикум синхронного перекладу

Назва дисципліни	Практикум синхронного перекладу
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	4
Семестр	7
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія і практика перекладу, Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):
Когнітивні компетенції включають: здатність розрізняти лексичні та граматичні особливості перекладу; сприймати україномовний та чеськомовний текст на слух з урахуванням можливих труднощів сприйняття усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, лексичні та синтаксичні лакуни або прогалини в усних повідомленнях тощо); здатність застосовувати спеціальні екстралінгвістичні навички, необхідні для здійснення професійного усного перекладу (уміння запам'ятовувати текст, уміння застосовувати методику універсального перекладацького скоропису, уміння користуватися сучасними технічними засобами для здійснення усного синхронного перекладу). **До практичних вмінь та навичок входять:** вміння орієнтуватися у сучасних засобах синхронного перекладу; вміння вільно усно

перекладати тексти політичного, економічного, юридичного, гуманітарного характеру з чеської мови українською мовою; володіти навичками синхронного перекладу з української мови чеською.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): поняття про види усного перекладу: послідовний та синхронний; особливості послідовного перекладу; особливості синхронного перекладу; різниця між професійним синхронним перекладом та іншими типами перекладів; основні вимоги до професійного синхронного перекладу; психологічні вимоги до синхронного перекладача; підготовка до процесу синхронного перекладу; технічне забезпечення перекладу; використання технічного обладнання; фактори впливу на процес перекладу; етичні і моральні засади роботи синхронного перекладача; переклад усних текстів економічної, юридичної, політичної тематики; вимоги до перекладача-синхроніста під час роботи конференцій; система підготовки записів у перекладі; основні засоби та техніка синхронного перекладу в умовах ускладненого багатомовного спілкування.

ВК 13. Практикум послідовного перекладу

Назва дисципліни	Практикум послідовного перекладу
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	4
Семестр	7
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія і практика перекладу, Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): **Когнітивні компетенції включають:** способи прагматичної адаптації тексту оригіналу; перекладацькі трансформації, обумовлені заміною відправної точки тексту; теорію перекладацьких трансформацій; способи відтворення безеквівалентної лексики; здатність розрізняти лексичні та граматичні особливості перекладу; сприймати україномовний та чеськомовний текст на слух з урахуванням можливих труднощів сприйняття усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, лексичні та синтаксичні лакуни або прогалини в усних повідомленнях тощо). **До практичних вмінь та навичок входять:** вміння перекладати галузеву термінологію; розподіляти та об'єднувати висловлювання при перекладі; здійснювати перекладацький аналіз текстів; перекладати власні назви; відтворювати безеквівалентну лексику; володіти навичками послідовного перекладу

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Знання з предметної галузі включають: поняття про послідовний переклад; особливості послідовного перекладу; різниця між професійним послідовним перекладом та іншими типами перекладів; основні вимоги до послідовного перекладу; підготовка до процесу послідовного перекладу; фактори впливу на процес перекладу; етичні і моральні засади

роботи послідовного перекладача; переклад усних текстів економічної, юридичної, політичної тематики; вимоги до перекладача під час роботи конференцій; система підготовки записів у перекладі; скоропис.

ВК 14. Юридична термінологія сучасної чеської мови

Назва дисципліни	Юридична термінологія сучасної чеської мови
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	4
Семестр	7
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська , українська мова
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу– ознайомити студентів з основною чеською юридичною термінологією, для того щоб вони могли перекладати з чеської мови українською та навпаки, змогли працювати з юридичними текстами та термінологією. Під час вивчення курсу студенти отримують відомості про основну юридичну термінологію чеської мови.

Завдання курсу – сформулювати у студентів уміння застосовувати набуті знання на практиці, науково пояснювати будь-яке мовне явище, давати йому оцінку. Особлива увага звертається на підвищення культури писемного та усного мовлення студентів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: про юридичну термінологію сучасної чеської мови; юридичні реалії Словаччини у формі текстів із основною термінологічною лексикою; **вміти**: перекладати із словацької мови українською та навпаки тексти юридичного характеру; характеризувати основні правові ознаки чеського народу; ілюструвати теоретичний матеріал прикладами чеської мови, використовувати теоретичні відомості на конкретному матеріалі чеської мови; відрізнити правові регіональні особливості, національно-специфічні риси чеського народу від інших народів

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Основи роботи з юридичним текстом. Що таке право? Термінологія з різних галузей права. Класифікація права. Термінологія судової системи Чеської Республіки. Термінологія кримінального права. Термінологія цивільного права. Термінологія сімейного та спадкового права. Термінологія господарського права. Термінологія трудового права. Термінологія міжнародного права.

ВК 14. Переклад текстів у галузі природничих наук

Назва дисципліни	Переклад текстів у галузі природничих наук
Рівень вищої освіти	Бакалавр

Курс (рік) навчання	4
Семестр	7
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська , українська мова
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою курсу є формування у студентів системних теоретичних знань і практичних навичок перекладу наукових текстів природничого спрямування з чеської мови українською та з української чеською з урахуванням термінологічної точності, жанрово-стилістичних особливостей наукового дискурсу та міжнародних стандартів академічної комунікації

Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння особливостей наукового дискурсу в галузі природничих наук у чеській та українській мовах; знання жанрово-стилістичних характеристик наукових текстів (стаття, анотація, звіт, доповідь, підручник, енциклопедична стаття); знання принципів перекладу термінології природничих наук (біологія, екологія, географія, фізика, хімія); знання основних перекладацьких трансформацій (лексичних, граматичних, синтаксичних), що застосовуються під час письмового та усного перекладу наукових текстів; знання принципів стандартизації термінології та роботи з міжнародними науковими базами даних; розуміння специфіки перекладу міжмовних термінологічних еквівалентів і проблем безеквівалентної лексики; знання норм академічної доброчесності та етики перекладача наукових текстів. **До практичних умінь та навичок входять:**

виробити вміння перекладати наукові тексти природничого спрямування з чеської мови українською та навпаки з урахуванням термінологічної точності; здійснювати термінологічний аналіз тексту та формувати глосарії; застосовувати адекватні перекладацькі трансформації; редагувати та коригувати переклад відповідно до норм наукового стилю; працювати з фаховими словниками, електронними корпусами, термінологічними базами; забезпечувати стилістичну адекватність і логічну послідовність перекладеного тексту.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Теоретичні основи перекладу наукових текстів природничого профілю. Особливості наукового стилю чеської та української мов. Термінологія природничих наук: принципи творення та перекладу. Лексичні труднощі перекладу наукових текстів. Граматичні та синтаксичні трансформації в перекладі. Переклад дефініцій, класифікацій, описів процесів і явищ. Переклад наукових статей та анотацій. Переклад навчально-наукових текстів (підручники, посібники). Переклад звітів, експериментальних досліджень, протоколів. Робота з термінологічними словниками та міжнародними стандартами. Автоматизований переклад і сучасні цифрові інструменти перекладача. Редагування, постредагування та стандарти якості наукового перекладу. Професійна етика перекладача наукових текстів. Галузеві стандарти та вимоги до оформлення наукових перекладів.

Практичний компонент курсу передбачає переклад: наукових статей з біології, екології, фізики, хімії; анотацій до наукових публікацій; матеріалів міжнародних конференцій; наукових звітів та експериментальних описів; фрагментів підручників та енциклопедичних видань; популярно-наукових матеріалів

8 семестр

БК 15. Морфонологія у синхронному та діяхронному аспектах

Назва дисципліни	Морфонологія у синхронному та діяхронному аспектах
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	4
Семестр	8
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння предмета та завдань морфонології як розділу мовознавства; основних понять морфонологічної теорії (морфема, аломорф, морфонема, чергування, морфонологічна позиція); закономірностей фонологічних змін у межах морфеми; типів морфонологічних чергувань у слов'янських мовах; специфіки морфонологічної системи у синхронному аспекті; історичних процесів, що зумовили формування сучасних морфонологічних явищ (палаталізації, асиміляції, дисиміляції, редукції голосних тощо); етапів становлення морфонологічної системи праслов'янської та давньослов'янських мов; взаємозв'язку морфонології з фонологією, морфологією, словотвором і історичною граматиною; основних підходів до вивчення морфонології у слов'янському мовознавстві. До практичних умінь та навичок входять: уміння визначати морфонологічні явища в структурі слова; аналізувати типи та функції чергувань у межах морфем; здійснювати синхронний і діяхронний аналіз морфонологічних процесів; встановлювати історичні причини сучасних морфонологічних змін; порівнювати морфонологічні системи споріднених мов; застосовувати морфонологічний аналіз у практиці викладання мови, перекладу та лінгвістичних дослідженнях; формулювати аргументовані висновки щодо розвитку мовної системи на основі морфонологічних даних. Курс сприяє формуванню системного лінгвістичного мислення, навичок історико-порівняльного аналізу та здатності інтегрувати теоретичні знання у професійну філологічну діяльність.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Morfonologie jako věda. Historické změny. Přechodné palatalizace .Palatalizační změny souhlásek před jotací [j]. Vymezení pojmu palatalizace. Palatalizace z diachronního pohledu. Palatalizace ze

synchronního pohledu. Historické alternace v češtině: výsledky. Podstatná Jména. Morfonologické alternace v tvarech substantiv. Jména konatelská. Deminutiva (Jména zdobnělá). Přídavná jména Skloňování tvrdé. Skloňování měkké. Slovesa. Slovesné třídy. Kvantitativní alternace v češtině. Při podstatných jmenech. Adjektiva (přídavná jména). Slovesa. Kvalitativní alternace. Kvalitativně – kvantitativní alternace při podstatných jmenech, při slovesech.

БК 15. Динамічні процеси в лексиці сучасної чеської мови

Назва дисципліни	Динамічні процеси в лексиці сучасної чеської мови
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	4
Семестр	8
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	екзамен

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння основних закономірностей розвитку лексичної системи сучасної чеської мови; механізмів лексичних змін у синхронному аспекті; причин і наслідків мовної динаміки в умовах глобалізації та міжкультурної комунікації; процесів неологізації, термінологізації, детермінологізації, архаїзації; активізації запозичень та адаптації іншомовної лексики; змін у семантичній структурі слова (розширення, звуження значення, метафоризація, метонімізація); розвитку розмовної, професійної, молодіжної та медійної лексики; впливу інформаційних технологій і масової культури на словниковий склад мови; основних підходів до дослідження лексичних інновацій у сучасному мовознавстві.

До практичних умінь та навичок входять: уміння виявляти й класифікувати нові лексичні одиниці та семантичні зміни; аналізувати джерела та способи творення неологізмів; визначати ступінь адаптації запозиченої лексики; здійснювати семантичний та функціональний аналіз лексичних інновацій у різних типах дискурсу; працювати з сучасними лексикографічними ресурсами; критично оцінювати мовні явища з позицій нормативності та узусу; застосовувати результати аналізу динамічних процесів у практиці викладання, перекладу та наукових дослідженнях. Курс сприяє формуванню здатності інтерпретувати мовні зміни як відображення соціокультурних процесів, розвиває аналітичне мислення та професійну компетентність філолога у сфері сучасної мовної динаміки.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Hlavní vývojové tendence v dnešní češtině. Digitalizace a její vliv na jazykový systém češtiny. Perspektivy českého jazyka v kontextu globalizace . Rozšiřování české slovní zásoby pomocí

cizojazyčných výpůjček. Neologismy a jejich význam v dnešní češtině. Vývoj a proměny technické a odborné terminologie. Proces přejímání a základní typy.

ВК 16. Практикум із зіставної стилістики чеської та української мов

Назва дисципліни	Практикум із зіставної стилістики чеської та української мов
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	4
Семестр	8
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія Чехії, Сучасна чеська літературна мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Метою курсу є формування у студентів системного уявлення про стилістичну систему сучасної чеської мови та розвиток практичних навичок аналізу й продукування текстів різних функціональних стилів з урахуванням комунікативної ситуації, жанру, прагматичних установок та мовних норм.. **Когнітивні компетентності включають:** Когнітивні компетентності включають: знання і розуміння основних положень стилістики як лінгвістичної дисципліни; функціональних стилів чеської та української мов і їхніх системних характеристик; стилістичних ресурсів мовних рівнів (фонетичного, лексичного, фразеологічного, морфологічного, синтаксичного); закономірностей функціонування мовних засобів у різних типах дискурсу; принципів зіставного аналізу; спільних і відмінних рис у стилістичній організації текстів чеською та українською мовами; національно-культурної специфіки стилістичних засобів; проблем еквівалентності та адекватності у міжмовній стилістичній інтерпретації. **До практичних умінь та навичок** входять: уміння здійснювати зіставний стилістичний аналіз текстів різних функціональних стилів; визначати стилістично марковані мовні одиниці та їхню функцію в тексті; виявляти міжмовні стилістичні відповідники та розбіжності; аналізувати трансформації стилістичних засобів у процесі перекладу; редагувати тексти з урахуванням норм і стилістичних особливостей обох мов; добирати адекватні стилістичні засоби залежно від комунікативної мети та адресата; аргументовано обґрунтовувати власні стилістичні рішення. Курс сприяє формуванню професійної перекладацької та редакторської компетентності, розвитку чуття стилю, критичного мислення та здатності до міжкультурної комунікації в чесько-українському мовному просторі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): Стилістика як мовознавча дисципліна. Основні категорії та поняття. Функціональні стилі сучасної чеської мови. Розмовний стиль: лексичні та синтаксичні особливості. Науковий стиль:

логічність, термінологічність, об'єктивність викладу. Офіційно-діловий стиль: стандартизованість і клішованість мовлення. Публіцистичний стиль: експресія та вплив на адресата. Художній стиль: образність і тропи. Стилiстичні ресурси лексики та фразеології. Морфологічні засоби стилістичної виразності. Синтаксичні засоби експресії. Стилiстичні фігури та тропи. Стилiстичне редагування тексту. Індивідуальний стиль автора. Практика трансформації текстів різних стилів.

ВК 16.

Проблеми міжкультурної комунікації і переклад

Назва дисципліни	Проблеми міжкультурної комунікації і переклад
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Курс (рік) навчання	4
Семестр	8
Обсяг дисципліни у кредитах*	4
Мова викладання	чеська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія Чехії, Сучасна чеська літературна мова, Культура Чехії: перекладознавчий вимір
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра словацької філології
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: - методи аналізу перекладного тексту, - засоби оцінки перекладацьких рішень, - головні риси передперекладацького і постперекладацького аналізу, - базові елементи критики й редагування перекладу. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти: - аналізувати тексти із погляду перекладу; - класифікувати перекладні тексти за типами й функціями; - визначати елементи тексту базові для еквівалентності; - розпізнавати функцію мовних одиниць у тексті й дискурсі

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Лінгвоетнічний бар'єр як детермінант перекладацьких дій. Складові лінгвоетнічного бар'єра. Переклад лакун й слів-реалій. Подолання лінгвоетнічного бар'єра. Переклад власних назв. Переклад фразеологізмів. Міжкультурна комунікація і переклад. Явище позитивної ввічливості.